

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ถือกันว่าเป็นสัตว์สังคม กล่าวคือ มนุษย์จะต้องดำรงอยู่ร่วมกัน นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผู้คนในสังคมพยายามที่จะแสวงหาหรือค้นหาวิธีที่จะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสุขสงบ ซึ่งกฎหรือวิธีการที่กล่าวถึงนั้นคือ ‘ศีลธรรม’ ศีล คือ ข้อห้ามไม่ให้กระทำ เพราะการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ผิด และไม่ดี ส่วนธรรม คือ คำสั่งให้กระทำ เพราะการกระทำนั้นถูกและเป็นของดี ศีลธรรมจึงเป็นกฎ หรือระเบียบที่สามารถทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขสงบ หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ‘เบญจศีลเบญจธรรม’ หากมนุษย์ไม่มีเบญจศีลเบญจธรรมเป็นเครื่องคุ้มครองจิตใจแล้ว มนุษย์จะมีพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตไม่ต่างจากสัตว์ทั่วไปที่มีความพึงพอใจเพียงแก่การกิน การนอน การสืบพันธุ์ และความกลัวอันตรายเท่านั้น

โดยคำสอนและหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมได้มากที่สุดคือ คำสอนและหลักปฏิบัติในขั้นศีล เพราะศีลเป็นระบบควบคุมชีวิตด้านนอกเกี่ยวกับการแสดงออกทางกาย วาจา เป็นระเบียบว่าด้วยความสัมพันธ์กับสภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน การดำเนินกิจการต่าง ๆ ของหมู่ชน การจัดสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมให้เรียบร้อยและเกื้อกูลแก่การดำรงอยู่ด้วยดีของหมู่นั้นนั้น และแก่ความผาสุกแห่งสมาชิกทั้งปวงของหมู่ชน อันจะเอื้ออำนวยให้ทุกคนสามารถบำเพ็ญกิจกรณที่ดียิ่งยิ่งขึ้น เพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิตตามความตกลงนับถือของพวกตน หรือเพื่อเข้าถึงประโยชน์และความดีงามสูงสุดตามอุดมการณ์ของหมู่นั้นนั้น ตลอดจนเกื้อกูลแก่การที่หมู่นั้นนั้นจะเผยแพร่อุดมการณ์ กิจการ และประโยชน์สุข ความดีงามของตนให้เผยแพร่ขยายกว้างออกไป ศีลพื้นฐานหรือศีลขั้นต้นที่สุดคือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่นไม่ว่าด้วยกาย หรือวาจา และไม่ทำลายสติสัมปชัญญะที่เป็นตัวคุ้มครองศีลของตน ศีลขั้นต้นสุดนี้นิยมเรียกว่า ศีล ๕ อันเป็นหลักความประพฤติพื้นฐานสำหรับทุกคน^๑

เบญจศีล หรือศีล ๕ ได้แก่

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี (เว้นจากการปลงชีวิต, เว้นจากการฆ่าประทุษร้ายกัน)

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), *พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุงขยายความ)*, พิมพ์ครั้งที่ ๒๐, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๔๓๑.

๒. อทินนาทานา เวรมณี (เว้นจากการเอาของที่เขาไม่ได้ให้, เว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน)

๓. กาเมสุมิจจาจารา เวรมณี (เว้นจากการประพฤติดีกาม, เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน)

๔. มุสาวาทา เวรมณี (เว้นจากการพูดเท็จ โกหก หลอกลวง)

๕. สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา เวรมณี (เว้นจากน้ำเมา คือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท, เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ)^๒

นอกจากการรักษาศีลที่เป็นข้อห้ามไม่ให้กระทำในสิ่งที่ผิด และสิ่งที่ไม่ดีแล้ว เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงควรปฏิบัติตามธรรมที่ควรกระทำเพราะเป็นสิ่งที่ถูกและเป็นของดี เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งศีลและธรรม ตามหลักธรรม ๕ ประการ หรือเบญจธรรม หลักธรรมที่พึงประพฤติเพื่ออุดหนุนการรักษาศีล ๕ ได้แก่

๑. เมตตาและกรุณา^๓ (ความรักใคร่ปรารถนาให้มีความสุขความเจริญ และความสงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์)

๒. สัมมาอาชีวะ^๔ (การหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต)

๓. กามสังวร^๕ (ความสังวรในกาม, ความสำรวมระวังรู้จักยับยั้งควบคุมตนในทางกามารมณ์ ไม่ให้หลงใหลในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส)

๔. สัจจะ^๖ (ความสัตย์ ความซื่อตรง)

๕. สติสัมปชัญญะ^๗ (ระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ คือ ฝึกตนให้เป็นคนรู้จักยังคิด รู้สึกตัวอยู่เสมอว่าสิ่งใดควรทำ และไม่ควรทำ ระวังมิให้เป็นคนมัวเมา ประมาท)^๘

แต่ปัญหาลังคมในเมืองไทยเราทุกวันนี้ ดูเหมือนจะมาจากสาเหตุที่คนทั่วไปไม่รู้จักรว่าอะไรเป็นศีลธรรม คือ ไม่รู้ว่าศีลธรรมนั้นจะต้องมีทั้งศีลและธรรมประกอบกัน คนส่วนมากรู้จัก

^๒ ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๑๕/๓๐๒-๓๐๓.

^๓ ที.ม.(ไทย) ๑๐/๒๖๑/๑๕๔.

^๔ ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๓๐/๓๓๒.

^๕ อัง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๕/๗.

^๖ ส.ส.(ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๔.

^๗ ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๐๔/๒๕๕.

^๘ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๗๕-๑๗๖.

แต่ศิลปินไม่รู้จักรักรรรม และเข้าใจว่าคนที่รักษาศิลโดยไม่ปฏิบัติธรรมนั้นเป็นคนที่มีศีลธรรมสมบูรณ์แล้ว แต่ความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น คนที่ถือศีลนั้นจะต้องปฏิบัติธรรมด้วยจึงจะสมบูรณ์ทั้งศีลและธรรม^๕

ทั้งๆ ที่ประเทศไทยนับเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนา คนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนากับคนไทยจึงแยกกันไม่ออก และยังเป็นส่วนสำคัญในการวางรากฐานวัฒนธรรมที่หล่อหลอมลักษณะอันดีงามของคนไทย พระพุทธศาสนาจึงเป็นวิถีชีวิตของคนไทยเรื่อยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน^๖

นอกจากนี้ สังคมไทยในปัจจุบันยังเกิดมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ถูกส่งผ่านจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดแนวคิดและพฤติกรรมที่มีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยมุ่งเน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมก่อให้เกิดการเห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมขึ้นมากมาย^๗ เมื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เติบโตขึ้นเท่าใด อัตราการก่ออาชญากรรมก็ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย ปัญหาอาชญากรรมที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ เช่น การปล้นฆ่า ชิงทรัพย์ ข่มขืน กระทำชำเราเด็ก แก๊งปาหิ่น แก๊งเด็กแว้น (พวกแข่งรถบนถนนหลวง) นักเรียนยกพวกตีกัน ฯลฯ สะท้อนให้เห็นความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ขาดการศึกษา และอบรมทางด้านจิตใจที่ดี จึงก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้โดยง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเยาวชน ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อมีความอ่อนไหวสูง ขาดความสุ่มรอบคอบ การตัดสินใจขาดการไตร่ตรองที่ดี ขาดสติ

การที่บุคคลไม่สามารถประพฤติปฏิบัติศีล ๕ ได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา และกระทบต่อสังคมโดยรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน ปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องมีการกระทบกระทั่งกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน การกระทำความผิดของเยาวชนไทยในปัจจุบัน นับเป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความผาสุกสงบของสังคมโดยรวม ที่สำคัญคือเยาวชนนั้น เมื่อเติบโตใหญ่ต่อไปย่อมเป็นกำลังสำคัญของชาติหรือเป็นอนาคตของประเทศ เมื่อเยาวชนขาดศีลธรรมประจำใจจึงเป็นเสมือนกับขาด

^๕ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, **ธรรมคดี**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕.

^๖ พระมหาวิเชียร อภิบุญโญ, “การเปิดรับสื่อและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนคหามบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๗, หน้า ๑.

^๗ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, “การประชุมสัมมนาเรื่อง การสอนจริยศึกษาในโรงเรียน ๑๒ – ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔”, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๔), หน้า ๒, (อัคราเนนา).

การป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับกายและใจ ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ ชาวชนไทยส่วนใหญ่ขาดภูมิคุ้มกันหรือภูมิคุ้มกันบกพร่องทางจิตใจ จำเป็นจะต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งชาวชนส่วนใหญ่มักจะมีอารมณ์อ่อนไหวง่ายต่อการชักจูง และยังเป็นกลุ่มชาวชนที่ทรงพลัง ถ้าถูกชักนำไปในทางที่ดีก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ในทางตรงกันข้ามถ้าถูกชักนำไปในทางร้าย ก็จะเป็นปัญหาของสังคม แล้วอนาคตของชาติจะเป็นเช่นไร

เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจและให้ความสำคัญในเรื่อง**เบญจศีลเบญจธรรม** โดยเฉพาะเบญจศีลข้อที่ ๕ คือ การเว้นจากการดื่มเครื่องดองของเมาและสิ่งเสพติด อันเป็นเหตุทำให้ขาดสติโดยเฉพาะในปัจจุบันสิ่งเสพติดมีโทษมากกว่าสุราและเมรัย ได้แก่ กัญชา ยาฝิ่น ยาบ้า ยาไอซ์ เป็นต้น แม้ว่าจะไม่ได้มีการจัดเข้าข้อศีลไว้แต่ดั้งเดิม แต่เมื่อเสพแล้วย่อมสงเคราะห์เข้าว่า ขาดศีลข้อ ๕ เช่นกัน โดยอาศัยหลักมหาประเทศ ๔ ที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ในพระวินัยเป็นเครื่องตัดสิน ซึ่งจากการศึกษานานวิชัย ที่เกี่ยวข้องและการติดตามข่าวสารทางสื่อสารมวลชน ทำให้ผู้วิจัยพบว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากผู้ก่อเหตุขาดสติ ตั้งอยู่ในความประมาท เพราะการดื่มของมึนเมาและสิ่งเสพติด ทำให้ตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปโดยขาดการยั้งคิด ไม่รู้ผิดชอบชั่วดี เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากขาวเป็นดำ เมื่ออำนาจของสุรา ยาเสพติดออกฤทธิ์ขึ้นมา ย่อมจะทำให้สามารถเบียดเบียนชีวิตตนเองและคนรอบข้าง หรือแม้แต่ผู้มีพระคุณอย่างบิดามารดาได้ ไม่เว้น ไม่รู้ว่าใครเป็นญาติ ใครเป็นพี่เป็นน้อง ลูกเขาเมียใคร แยกแยะไม่ออก หน้ามืดตามัว มีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไม่ต่างไปจากพฤติกรรมของสัตว์ เพราะเมื่อขึ้นชื่อว่าสิ่งเสพติดหรือของมึนเมาแล้ว เมื่อบุคคลใดเสพเข้าไปแล้ว ย่อมอยากที่จะเสพอีก และจะมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่รู้จักคำว่าพอ วันใดไม่มีเสพก็ออกอาการกระวนกระวาย (ลงแดง) ทำให้ต้องเสาะแสวงหา มาเสพให้ได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด แม้จะต้องพุดปด หลอกลวง จนกลายเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับตนเอง คำไหนจริงคำไหนเท็จยังไม่รู้ หากความเชื่อถือไม่ได้ เมื่อไม่มีใครให้ความเชื่อถือ ในที่สุดก็ต้องหาเงินโดยวิธีทุจริต เช่น การลักทรัพย์ ฉกชิง วิ่งราว ปล้นสะดม เพื่อให้ได้มาในสิ่งเดียวที่ตนเองต้องการ คือ ยาเสพติดและของมึนเมา ทำให้เห็นได้ว่า การที่ชาวชนไทยละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ เพียงข้อเดียว ย่อมทำให้ศีลข้ออื่น ๆ ถูกละเมิดไปด้วย

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ที่เกิดจากการละเมิดเบญจศีลข้อ ๕ ของชาวชนไทย : กรณีศึกษาชาวเสพติด ด้วยพิจารณาเห็นว่า การที่ชาวชนไทยละเมิดเบญจศีลข้อ ๕ เพียงข้อเดียว ย่อมทำให้ศีลข้ออื่น ๆ ถูกละเมิดไปด้วย เพราะอาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากการขาดสติ ตั้งอยู่ในความประมาท เพราะการดื่มของมึนเมาและสิ่งเสพติด ที่ส่งผลให้ผู้เสพกระทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปโดยขาดการยั้งคิด ไม่รู้ผิดชอบชั่วดี ก่อให้เกิดปัญหาทั้งแก่ตัวชาวชน

สังคม และประเทศไทย ณ ขณะปัจจุบัน และในอนาคตต่อไป ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เยาวชนไทย สังคมไทย และประเทศไทย สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีสันติภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการละเมิดเบญจศีลในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทย : กรณียาเสพติด

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาวิเคราะห์การแก้ไขปัญหามาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทยตามพุทธวิธี : กรณียาเสพติด

๑.๓ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๓.๑ ละเมิด หมายถึง การล่วงเกิน ฝ่าฝืนศีลธรรมประเพณีหรือกฎหมาย

๑.๓.๒ เบญจศีลข้อที่ ๕ หมายถึง การเว้นจากการดื่มสุราเมรัย และสิ่งเสพติดให้โทษ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ขาดสติ

๑.๓.๓ เยาวชนไทย หมายถึง บุคคลอายุเกิน ๑๔ ปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปี บริบูรณ์ ไม่รวมถึงบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส (พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัว และวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔)

๑.๓.๔ สุรา หมายถึง เหล้า น้ำเมาที่กลั่นแล้ว หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด

๑.๓.๕ เมรัย หมายถึง น้ำเมาที่เกิดจากการหมักหรือแช่ น้ำเมาที่ไม่ได้กลั่น

๑.๓.๖ มัชชะ หมายถึง ของมีนเมาทุกชนิด ได้แก่ สิ่งเสพติดที่เสพเข้าไปแล้วทำให้เกิดอาการมีนเมา

๑.๓.๗ ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีใด ๆ ที่นำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะวิธีใดก็ตาม เช่น กิน สูบ ดม ฉีด ฯลฯ มีผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น มีความต้องการเพิ่มขึ้น และต่อเนื่อง ทำให้สุขภาพทรุดโทรมลง ร่างกายชubbผอม มีโรคแทรกซ้อน และที่สำคัญทำให้เกิดอาการทางโรคประสาท จิตใจไม่ปกติ โดยหมายรวมถึงยาเสพติดธรรมดาและสังเคราะห์

๑.๓.๘ ปัจจัยภายใน หมายถึง องค์ประกอบภายในตนเองของเยาวชนที่สนับสนุน ส่งเสริมให้เยาวชนหลีกเลี่ยงไม่ใช้ยาเสพติด ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การเพิ่มพลังให้ตนเอง

๑.๓.๙ ปัจจัยภายนอก หมายถึง องค์ประกอบของสังคมที่แวดล้อมเยาวชนสนับสนุน ส่งเสริมให้เยาวชนหลีกเลี่ยงไม่ใช้ยาเสพติด ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน คนรอบข้าง

๑.๓.๑๐ สัมมาทิฎฐิ หมายถึง ต้นทางของปัญญาและความดีทั้งปวง

๑.๓.๑๑ โยนิโสมนสิการ หมายถึง การใช้ความคิดถุวิธี รู้จักคิด คิดเป็น มองสิ่งทั้งหลายด้วยความพิจารณา หาเหตุผล แยกแยะสิ่งนั้น ๆ เป็นด้านที่ถูกต้องดีงามซึ่งเป็นปัจจัยภายใน

๑.๓.๑๒ ปรีโตโมสะ หมายถึง เสี่ยงจากผู้อื่นหรือการชักจูงจากภายนอก คือ การรับฟังคำชี้แนะสั่งสอน เล่าเรียน หาความรู้ เป็นด้านที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก

๑.๔ ทบพวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๑ พุทธทาสภิกขุ หนังสือธรรมสำหรับคนเกลียดวัด กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาสังคมไว้ว่า การพัฒนาของสังคมมนุษย์ในปัจจุบันโดยส่วนใหญ่ไม่มีทางออกจากปัญหามีแต่สร้างปัญหาให้มากขึ้น เพราะว่าไม่ได้พัฒนาทางจิตใจทำให้คนขาดความรักความเมตตา ขาดน้ำใจไมตรีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน เพราะว่าการพัฒนานั้นเน้นเพียงด้านเดียว แง่เดียว คือ เรื่องวัตถุ แล้วก็มุ่งหมายเอาความสนุกสนานทางวัตถุเป็นหลัก มนุษย์ยิ่งมัวเมาทางวัตถุยิ่งขึ้น เมื่อพัฒนาด้านวัตถุเพียงพร้อมด้วยเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าได้เต็มที่แล้ว แต่จิตใจของมนุษย์ยังมีความสุขกลับมีความทุกข์ความเดือดร้อนในสังคมเพิ่มขึ้น ผลร้ายเกิดขึ้นที่จิตใจของคนทั่วโลก จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมทุกวันนี้รุนแรง การทะเลาะวิวาท การเบียดเบียน การสงคราม ความขัดแย้ง แข่งขันชิงดีชิงเด่น เอารัดเอาเปรียบ ถือคติว่าใครแสวงหาได้มากเป็นคนมีเกียรติมาก มีปัญหาโจรผู้ร้ายมากลักขโมย ฉกชิงวิ่งราว ปล้นจี้มากยิ่งขึ้น อาชญากรรมทางเพศ โสเภณีและสารเสพติด ตลอดจนทั้งคนขายและคนเสพก็มีมากขึ้น ผู้คนเห็นแก่ตัว สังคมเหลวไหล เป็นสังคมที่ไม่ปลอดภัย ประเทศชาติบ้านเมืองอยู่ในขั้นวิกฤต ความเห็นแก่ตัวเผด็จใจ มีความนึกคิดสับสน มีความวิตกกังวล จิตใจเศร้าหมองฟุ้งซ่าน หมกมุ่นบั่นเคือง ทำให้เป็นโรคประสาท โรคจิต โรคบ้า ฆ่าตัวตายมากขึ้น ปัญหาเกิดจากอำนาจหรือพลังทางจิตใจของมนุษย์ได้เลื้อยไปจากศาสนา ชาวพุทธไม่รู้ธรรมจริงไม่มีจิตสำนึกในฐานะที่เป็นชาวพุทธ เป็นชาวพุทธแต่ชื่อหรือเพียงในนาม ไม่ได้นำหลักธรรมมาแก้ไขปัญหทั้งของตนเองและสังคมอย่างแท้จริง และกล่าวถึงความสำคัญศีลธรรมไว้ว่า สำหรับความเป็นมนุษย์ เราควรมองให้กว้าง คิดให้ไกล ใฝ่สูง สร้างสัมมาทิฐิ ดึงเข้ามาสู่ร่มฉัตรมาปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือสังคมให้อยู่ในทางที่ดีงาม ซึ่งกฎหมายประจำชีวิต ได้แก่ เบญจศีลเบญจธรรม^{๑๒}

๑.๔.๒ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) หนังสือศาสนาและเยาวชน กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาเยาวชนไว้ว่า การที่เด็กจะมีคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ จะต้องมีความดีและจริยธรรม ซึ่งมาจากบ่อเกิดที่สำคัญ คือ หลักพระศาสนา ฉะนั้น เมื่อศาสนาเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนแล้ว เราจะดำเนินการกันอย่างไร ในการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนมีศาสนาและจริยธรรม

^{๑๒} พุทธทาส อินทปัญโญ, ธรรมสำหรับคนเกลียดวัด, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๘.

๑.๔.๓ วสิน อินทสระ หนังสือแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กล่าวถึงปัญหาเยาวชนกับศีลธรรมไว้ว่า เด็กบางคนมองศาสนา ศีลธรรมจริยธรรมว่า ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้มีค่านิยมตกต่ำ เพราะถ้าไม่เอาศีลธรรมจริยธรรมเข้าไปแทนที่ค่านิยมเหล่านั้น การจะหวังอะไรจากเด็กจึงยากเหลือเกิน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กมีปัญหา เด็กเร่ร่อน ขาดความอบอุ่นทางจิตใจจากผู้ปกครอง^{๑๔}

๑.๔.๔ แก้ว ชิตตะขบ หนังสือหลักการถือศีลปฏิบัติธรรม กล่าวถึงศีล ๕ ไว้ว่า ศีล ๕ หรือเบญจศีล นี่เป็นมาตรฐานอย่างต่ำสำหรับการจัดระเบียบชีวิตและสังคมของมนุษย์ ให้อยู่ในสภาพที่เอื้อโอกาสขั้นพื้นฐานในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม หรือทำการพัฒนาให้สูงขึ้นไม่ว่าอย่างหนึ่งอย่างใด ทางจิตใจหรือทางวัตถุก็ตาม จัดเป็นศีลขั้นพื้นฐานของศีลทั้งปวง^{๑๕}

๑.๔.๕ พระมหาชัยณรงค์ วรชโย ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเรื่องศีลในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท สรุปความได้ว่า ศีลมีลักษณะทรงไว้ซึ่งความดีทั้งปวง ไม่มีโทษ เป็นความงาม มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปเป็นเหตุอันใกล้ โดยได้แสดงถึงการเกิดขึ้นแห่งธรรมปาติโมกข์และอาณานปาติโมกข์ ประเภทของศีลแบ่งเป็น ศีลของฆราวาส คือ ศีล ๕ ศีล ๘ อาชีววัฏฐกศีล เป็นต้น และศีลของบรรพชิต คือ สามเณรศีล ภิกษุศีล ภิกษุณีศีล ปาติโมกข์สังวรศีล อินทริยสังวรศีล อาชีวปาริสุทธิศีล บัณฑิตยัตินิสิตศีล เป็นต้น ศีลเป็นเหตุนำประโยชน์มาให้มาก ศีลเป็นการสำรวมกาย วาจา ใจ อันเป็นฐานรองรับคุณงามความดีที่สูงขึ้นต่อไป ด้วยอำนาจทางใจเมื่อเกิดประจวบเหมาะแห่งเหตุที่จะดเว้นหรือความละเอียดเกรงกลัวที่จะไม่ทำบาปเกิดขึ้นขณะนั้นศีลทั้งหมดได้เกิดขึ้นแล้วเมื่อศีลเกิดขึ้นในจิต จิตทุกดวงเป็นอันคุ้มครองดีแล้ว ศีลเป็นเครื่องรองรับกุศลธรรมทั้งหลาย ได้แก่ ไตรสิกขา ๓, สติปัฏฐาน ๔, สัมมปธาน ๔, อิทธิบาท ๔, อินทริย ๕, โพชฌงค์ ๗ และศีลในฐานะรองรับอริยมรรคมีองค์ ๘ ผู้บำเพ็ญต้องอบรมและชำระศีลให้ดีเพราะศีลเป็นที่รองรับพื้นฐานเบื้องต้นของธรรมทั้งปวง ศีลจะนำความสุขมาให้ในชีวิตประจำวันด้วยการศึกษาเกี่ยวกับทุกสิ่งที่เกิดด้วยศีลด้วยปัญญาแล้วอบรมด้วยจิตภาวนา โดยการดำรงมั่นอยู่ในศีลเป็นพื้นฐานเสียก่อนย่อมประสบสุขอยู่ในชีวิตประจำวัน และเสนอแนะว่า คัมภีร์ศีลกถานี้เป็นอุปกรณ์แห่งการศึกษา

^{๑๔} วสิน อินทสระ, แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เจริญกิจ, ๒๕๑๘), หน้า ๔๕๑.

^{๑๕} แก้ว ชิตตะขบ, หลักการถือศีลปฏิบัติธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ๕.

คั่นกว่าของผู้สนใจในเรื่องศีลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเรื่องศีลมีเนื้อหากว้างขวาง มีเนื้อความที่ควรศึกษาต่อไปเช่นเรื่อง ศีลในฐานะรองรับเบญจธรรม^{๒๐}

๑.๔.๑๐ พระวรมะจารย์ จารุณโณ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์เรื่อง ศีลในคัมภีร์ ล้านนาเรื่อง ‘อานิสงส์ศีลเส้นเดียว’ สรุปความเกี่ยวกับศีลไว้ว่า ในคัมภีร์อานิสงส์ศีลเส้นเดียว มีความสอดคล้องกับศีลในพระไตรปิฎก ทั้งด้านความหมาย ลักษณะ รส ปัจจุปปุญฐาน และอานิสงส์ คือ การสำรวม กาย วาจาให้เรียบร้อยดีงาม ละเว้นจากสิ่งที่เป็นอกุศลทั้งปวง ทรงไว้ซึ่งกุศลธรรม ย่อมก่อให้เกิดความปิติ เบิกบานใจ มีปัจจุปปุญฐาน คือ ความสะอาดทางกาย ทางวาจา และทางใจ และมีหิริ (ความละอายแก่ใจ) โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวต่อบาป) เป็นปทัฏฐานเหมือนกัน แต่ในคัมภีร์อานิสงส์ศีลเส้นเดียว มุ่งเน้นเรื่องศีลของคฤหัสถ์ อันได้แก่ ศีล ๕ และศีล ๘ อีกทั้งการรักษาศีลในคัมภีร์อานิสงส์ศีลเส้นเดียวนั้นเป็นการรักษาศีล ๕ ข้อที่ ๑ คือ กามเมสุมิจณาจาร เพียงข้อเดียว ซึ่งก่อให้เกิดอานิสงส์จากการรักษาศีลเพียงข้อเดียวนั้นอย่างหาที่สุดมิได้ เมื่อเกิดความเลื่อมใสแล้ว ต่อมาย่อมรักษาศีลทั้ง ๕ ข้อได้อย่างบริบูรณ์ และองค์ประกอบอื่น ๆ ย่อมสมบูรณ์จนท้ายที่สุดสามารถบรรลุโศดาบันด้วยอานิสงส์ศีลเส้นเดียว หรือเพียงข้อเดียวที่ตนได้ปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นอันดับแรก แต่ด้วยสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางวัฒนธรรม ที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดปัญหาและอุบัติเหตุต่าง ๆ ดังจะเห็นได้ว่า อาชญากรรมร้ายแรงทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของการละเมิดศีล ๕ อันเป็นเกณฑ์การควบคุมพฤติกรรมอย่างต่ำที่สุดของมนุษย์ ถ้าจะทำให้คนในสังคมมีความสงบสุขเรียบร้อยจะต้องมีการพัฒนาศีลให้เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม ศีลนอกจากเป็นเกณฑ์พื้นฐานที่ควบคุมความประพฤติของบุคคลไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้นแล้ว ยังเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้อีกด้วย^{๒๑}

๑.๔.๑๑ พระมหาสุวรณ์ นาคสุวณโณ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า สถาบันครอบครัวมีบทบาทหน้าที่สำคัญ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างคนในชาติ ถ้าครอบครัวเข้มแข็ง สามารถดูแลสมาชิกให้อยู่ในศีลธรรมแล้ว โดยเฉพาะเยาวชนก็สามารถที่จะลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้ในระดับหนึ่ง^{๒๒}

^{๒๐} พระมหาชัยณรงค์ วรบุชโย, “การศึกษาเรื่องศีลในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘.

^{๒๑} พระวรมะจารย์ จารุณโณ, “การวิเคราะห์เรื่อง ศีล ในคัมภีร์ล้านนาเรื่อง อานิสงส์ศีลเส้นเดียว”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐.

^{๒๒} พระมหาสุวรณ์ นาคสุวณโณ, “การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์ศาสนาสาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑.

๑.๔.๑๒ นิพนธ์ เจิมจ้านง ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวพุทธ : ศึกษาเฉพาะสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี สรุปความได้ว่า สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมาจากปัจจัยทางจิต ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง การคบหาสมาคมกับคนชั่ว การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ดิดสุรายาเสพติด ประเภทต่าง ๆ^{๒๓}

๑.๔.๑๓ สุณีย์ กัลยะจิตร กล่าวไว้ว่า การกระทำความผิดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากผู้คนในสังคมมีความประพฤติที่ดี มีหลักศีลธรรมในการครองชีวิต โดยเฉพาะศีล ๕ แล้ว การกระทำผิดทั้งหลายก็ไม่เกิดขึ้น กล่าวคือ การลักทรัพย์ การปล้นทรัพย์ ฆ่าคนตาย ข่มขืนหรือช่อโกง เป็นต้น^{๒๔}

๑.๔.๑๔ วิโรจน์ นาคชาตรี ทำงานวิจัยเรื่องค่านิยมทางจริยธรรมของเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปความได้ว่า หลักจริยธรรมพื้นฐานในพระพุทธศาสนา คือ การปฏิบัติตามศีล ๕ หลักจริยธรรมทั่วไป คือ การปฏิบัติเพื่อความสุขความสำเร็จของตนเอง และการปฏิบัติต่อบุคคลในสังคม หลักจริยธรรมขั้นสูง คือ มรรค ๘ ซึ่งเป็นอุดมการณ์สูงสุดในพระพุทธศาสนา และเป็นหนทางไปสู่ความสงบสุขที่สุด คือ นิพพาน โดยที่เยาวชนมีความรู้ทางจริยธรรมในพระพุทธศาสนาไม่มากนัก แต่มีค่านิยมทางจริยธรรมเชิงบวกอยู่มาก ซึ่งบ่งบอกถึงความคิด ความรู้สึก และทัศนคติที่ดีงามต่อตนเองและสังคม^{๒๕}

๑.๔.๑๕ พระครูนิวาตวิริยธรรม (เพียร ตปคุโณ) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง รูปแบบการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาแก้ปัญหาการดื่มสุรา กล่าวถึงการดื่มสุราของชาวไทยพุทธไว้ดังนี้ เมื่อพิจารณาถึงหลักคำสอนอันเป็นพื้นฐานทางศาสนาแล้ว ถือว่าเป็นการละเมิดจริยธรรมขั้นพื้นฐาน เพราะสุรานั้นเป็นเหตุที่ดังของความประมาท เสียดสี อารมณ์ เป็นเหตุให้ระเหิงหลง ประพฤติ

^{๒๓} นิพนธ์ เจิมจ้านง, “การศึกษาวิเคราะห์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวพุทธ : ศึกษาเฉพาะสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๔๒.

^{๒๔} สุณีย์ กัลยะจิตร, “การนำศีล ๕ มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา”, งานวิจัย, (สมาคมนักวิจัย, สภาวิจัยแห่งชาติ), ๒๕๔๘.

^{๒๕} วิโรจน์ นาคชาตรี, “ค่านิยมทางจริยธรรมของเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, งานวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๒.

พุทธบาปกรรมด้วยกาย วาจา ใจ ฉะนั้น ผู้ที่เว้นจากบาปและดำเนินตามกรอบของพุทธจริยธรรมเบื้องต้น จำเป็นต้องเว้นจากการดื่มสุรา^{๒๖}

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปความได้ว่า มีการกล่าวถึงปัญหาเยาวชนไทยว่า เกิดจากสาเหตุสำคัญคือ การขาดสติสัมปชัญญะ อันเป็นผลมาจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ โดยเฉพาะยาเสพติดให้โทษชนิดต่าง ๆ ซึ่งสามารถส่งผลให้ทำผิดศีลข้ออื่น ๆ ตามมาได้ ด้วยเหตุเพราะเยาวชนไทยมิได้ให้ความสำคัญต่อหลักศีลธรรมแต่กลับไปยกย่องค่านิยมในทางเลื่อมจึงส่งผลร้ายดังกล่าว แต่ธรรมชาติของมนุษย์นั้นสามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ ฉะนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้โทษจึงต้องเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรม อันจะทำให้สามารถละเว้นจากความชั่วทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ และการปฏิบัติตนภายใต้กรอบคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะก่อให้เกิดปัญญาสามารถพิจารณาเลือกกระทำในสิ่งที่ดีงามเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และสังคมส่วนรวมได้ต่อไป

๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

๑.๕.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยจะศึกษาการละเมิดเบญจศีลในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ปัญหาที่เกิดจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทย : กรณียาเสพติด และวิเคราะห์การละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทยตามพุทธวิธี : กรณียาเสพติด

๑.๕.๒ ขอบเขตด้านเอกสาร โดยจะศึกษาในคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คัมภีร์อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หนังสือวิชาการทางพระพุทธศาสนา หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้จัดการ [ออนไลน์] พิมพ์ไทย [ออนไลน์] ไทยรัฐ [ออนไลน์] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม [ออนไลน์] รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

๑.๖.๑ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย คัมภีร์อรรถกถาภาษาไทย และทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือวิชาการทางพระพุทธศาสนา หนังสือพิมพ์

^{๒๖} พระครูนิวาสธรรมวิจิตร (เพียร คุปคุโณ), “รูปแบบการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาแก้ปัญหาคาถากรรม”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

รายวันไทยรัฐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้จัดการ [ออนไลน์] พิมพ์ไทย [ออนไลน์] ไทยรัฐ [ออนไลน์] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม[ออนไลน์] และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ศึกษากรณีตัวอย่างปัญหาที่เกิดจากการละเมิดเบี่ยงสิทธิ์ข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทย จากหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้จัดการ [ออนไลน์] พิมพ์ไทย [ออนไลน์] ไทยรัฐ [ออนไลน์] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม[ออนไลน์] แล้ววิเคราะห์ ตีความ และอธิบายความ

๑.๖.๓ สรุปผลและนำเสนอ สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการละเมิดเบี่ยงสิทธิ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบปัญหาจากการละเมิดเบี่ยงสิทธิ์ข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทย : กรณียาเสพติด

๑.๗.๓ ทำให้ทราบการแก้ปัญหาจากการละเมิดเบี่ยงสิทธิ์ข้อที่ ๕ ของเยาวชนไทยตามพุทธวิธี : กรณียาเสพติด